

REDACTIA
TR. AULICH (ADAM)

ONAMENTUL

Austro-Ungaria:
in fl. 10; pe 1/2
5; pe 1/4 de an
1; pe 1 lună fl. 1.

de Duminică pe
un fl. 1.50.

România și străinătate:
pe an 40 franci.

scripse nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA
ARAD, STR. AULICH (ADAM)

INSERȚIUNILE:

de 1 și 2 săptămâni: prima dată
7 cr.; a doua oară 6 cr.
a treia oară 4 cr. și timbru
de 30 cr. de fiecare publi-
cațiune.

Atât abonamentele cât și
inserțiunile sunt a se plăti
înainte.

Scrisori nefrancate nu se
primesc.

TRIBUNA POPORULUI

ce se tem nu vor scăpa.

7.) Nu convine guvernamentalilor să se întoarcă și să se întoarcă în Austria. Cu deosebire rezultatelor alegerilor din urmă de deputați la nivel imperial, i-a nemulțumit cu virșire. Acestei nemulțumiri i-au dat expresie în cel mai risat organ de publicitate al lor, cum am arătat în nrul de Mercur trecută al foaiei noastre, unde inserat și unul din răspunsurile ce primit din parte austriacă.

Rezultă de aici că între Austria și Ungaria există un anumit grad de rarietate în principiile conducătoare ale politicii de stat. S'au căutat și mai exacti, contrarietatea asta există demult, cară acuma accentuează numai ceva mai des și mai multă amărăciune. Conștientizarea s'a manifestat, la diferite niveluri și în Austria, pe cum și în Ungaria. Deosebirea este numai că în Austria până acuma și-au arătat nemulțumirea lor numai grupurile populare și organele de publicitate mai puțin sau mai puțin independente, pe când în Ungaria cercurile guvernamentale s'au arătat de a intra pe față în discutarea problemelor unguerești. Mai este apoi deosebirea aceea, că Austriacii s'au mărginit a combate prea marea diferență ce și arogă Ungurii în problemele comune și în politica externă a monarhiei, pe cum și neajunsurile economice ce pricinuesc, și nici odată nu s'au amestecat în problemele interne ale Ungariei.

Pe lângă totul altfel Ungurii. Ei pe lângă vedem, se vedem îndemnați a se ocupa în prima linie de treburile interne ale Austriei, de raporturile politice și naționale austriace din care obiect de vehemente și indignate probleme. Pe urmă aceasta nu o face decât opoziția, și mai ales guvernul și organele sale acreditate.

De aceea importanța lucrului nu este că Ungurii sunt nemulțumiți să se întoarcă ce au luat lucrurile în Austria, ci că ei simt necesitatea de a spune tocmai în coloanele lui „Lloyd“, ziarul care este cunoscut că are misiunea de a informa opinia publică despre scopurile și velenurile guvernului ungueresc.

De ce dovedește aceasta? Dovedește evident că Ungurii sunt îngrijați de problemele ce se petrec în Austria și se tem de influența ce ar putea exercita asupra jumătății de dincoace de Leitha a monarhiei.

Și noi zicem că au cuvinte de a se teme. Schimbările cari pe încetul se petrec în viața publică a Austriei merg în trei direcții bine definite, și se transpiră și din rezultatele ulti-

melor alegeri și din alte simptome ce am avut privilegiu a le arăta la timpul său. Aceste direcții sunt: 1. *Decadența și discreditarea completă a jidano-liberalismului.* 2. *Desvoltarea treptată a principiului autonomiei provinciale și naționale și în fine,* 3. *Reintegrarea confesiunilor în drepturile lor bisericești și școlare.*

O fugitivă ochire peste actuala situație politică ne va dovedi adevărul acestora. Partidul „liberal“ din Consiliul imperial este aproape distrus, și în ultimele alegeri, nici chiar în alianță, sau mai bine zicând în mesaliansă cu socialiștii n'a putut să cucerească nimica din ceea-ce a pierdut. Tot asemenea și în cele mai multe diete provinciale, precum și în consiliul comunal al Vienei.

Cât pentru autonomie, Polonia o are în cea mai largă măsură, Cehii sunt la punctul de a o căpăta, tot asemenea Italienii din Tirolul de Sud. Știm apoi că și naționalităților mai mici, cum sunt Slovenii și Croații, li-s'au făcut și li-se fac concesii în direcția autonomiei naționale și că frații noștri din Bucovina se bucură de influență satisfăcătoare în treburile țării și luptă pentru a dobândi tot mai multe drepturi naționale.

Știm mai departe și aceea, că nu fără cuvânt se tânguesc jidano-liberalii de influența ce mereu crește a „clericalilor“ și că chiar actualul guvern austriac a pus în vedere însemnate concesii în privința școalei confesionale.

Scurt și cuprinzător, nici focul și apa nu se potrivește mai puțin ca politica internă austriacă cu politica internă unguerească. Acolo concesii tuturor inter-selor, tuturor grupurilor; respect limbilor, respect naționalităților, respect religiilor. Aici centralism, sau mai bine zis, exclusivism orb, maghiarizare și păgânism.

Dar' mai presus de toate acolo străvirea jidano-liberalilor, pe când aici printr'o fatală orbire toată țeara este la discreția lor, ba sunt chiar identificați cu țeara, deși formează numai o infirmă minoritate a populației.

Au dar' guvernamentalii noștri motive să fie îngrijați de cele ce se petrec în Austria.

Au cuvinte să fie măhnite de progresele ce se fac acolo în direcțiile diametral opuse politicii faimoasei lor „idei de stat“.

Să nu ne mirăm dar' că își dau măhnirea pe față. Inseși nici supăra nu ne putem de măhnirea lor. Punctul nostru de vedere este de mult precizat în aceasta privință. Am susținut și susținem și acuma, că nu este cu puțință ca în aceeași monarhie, sub același Suveran să

poată fi continuată la infinit această dublă politică, din care una e negațiunea celeilalte.

Dincolo egală îndreptățire, aici „ideea de stat“ și maghiarizarea. Am susținut și susținem că desvoltarea lucrurilor din Austria înomnis va avea influența sa și asupra raporturilor interne din Ungaria.

Ne pare bine, că aceasta o înțeleg acuma și guvernamentalii noștri, după-cum tradează prin măhnita lor temere.

Și un proverb românesc spune că *de ce te temi, nu scapi.*

Noi credem în acest proverb. Nu avem dar' decât să ne afirmăm cu toată tăria și să stăruim asupra drepturilor noastre naționale și bisericești, să accentuăm caracterul *politnic* al țerilor coroanei Sfântului Stefan, *perfect identice în această privință cu provinciile austriace* și să dovedim că nu este putere în lume, care să ne facă a primi „ideea de stat“

Celelalte vor urma cu timpul dela sine.

Incompatibilitate. În partidul guvernamental e mare fierbere. Deputatul opozant *Várossy* a anunțat o interpelare asupra incompatibilității, arătând că mai mulți deputați, pe lângă mandat, sunt și în relațiuni de comerț cu guvernul, ba chiar ocupă funcțiuni unde au fost numiți.

Chestia se discută acum în comisia respectivă. Și până să ajungă însă în discuțiune publică, contele *Andrássy Géza* și-a dat demisia din directoratul băncii agrare, și astfel a recunoscut nu numai temeinicia acuzării aduse de *Várossy*, dar' a și produs un precedent, de care guvernamentalii se îngrozesc, deoarece-ce *sunt peste o sută deputați cari în chipul acesta trebuie să aleagă între mandat și funcția ce ocupă.*

Din Dieta maghiară.

— *Sedinta dela 20 Martie.* —

Ministrul de justiție depune la biroul Dietei proiectul de lege privitor la *reformarea curților cu jurați.*

Conform acestui proiect, se modifică articolul 415 al procedurii penale și articolul 57 despre delictive. Chestiunile de *calomnie și vătămare de onoare sevârșite pe calea presei ar fi deci să se judece nu de curțile cu jurați, ci de către tribunalele ordinare.*

S'a produs apoi o discuțiune mai lungă privitoare la suspendarea imunității mai multor deputați contra căror s'a pornit proces. Li s'a suspendat dreptul de imunitate deputaților *Ivanka, Holló, Légrady, Kossuth, Hentaller* și *Komjaty* pentru duel; *baron Podmaniczky* pentru calomnie (astă vară el a și fost osândit la 100 fl. amendă) iar *lui Rakovszky* i-se va intenta proces pentru că a dat voie, pe telefon, unui ziar german din Presburg să-i reproducă un articol scris în „*Alkotmány*“

E curios, că procuratura ti face proces nu la Budapesta, unde s'a scris articolul, ci

în Presburg, unde crede că va găsi o curte cu jurați care să-l condamne. *Rakovszky* scrisese adevărat articolul făcând aluziune la vestitul satrap *Szallavszky*, fișpanul din Presburg.

Din Budapesta.

(*Correspondență particulară.*)

8/20 Martie.

Trei scandale d'odată! — Partidul guvernamental în fierbere.

Mai zilele trecute „*Hazánk*“ a publicat copia de pe o scrisoare a lui *Kossuth Ferencz*, în care deputatul ovreu *Pichler* era acuzat că a sevârșit malversatiuni în administrația foii lui „*Kossuth*“... Scandalul a fost gata, provocările au urmat una după alta, numai că cei dela „*Hazánk*“ au oprit repede avântul de duel al deputatului *Pichler*, dând expresie părerii că printr'un duel onoarea nu ar fi încă spălată. Au cerut deci un *jurii de onoare* chiar și după-ce *Kossuth Ferencz* a dat „amicului“ seu *Pichler* o scrisoare în care declară că nu-l acuzase în „cunoștință de cauză“ și că mai târziu s'a convins de nevinovăția „amicului seu“, azi deputat *kossuthist* și cel care în Dietă a scormonit întâiu afacerea *Morzszanyi*.

Juriul s'a și întrunit, alaltăeri și a dat verdict! *Pichler* este rehabilitat, redactorul lui „*Hazánk*“ *Iancsó Dezsó*, care l'a acuzat nu este însă dator să-i dea satisfacție.

Chestia se comentează încă și probabil că nici după o săptămână de vuiet nu se va închide.

Scandalul cel mai mare este însă *falimentul băncii Alsaciane din Strassburg*, cu care Banca din Budapesta are multe legături și cărei prin legea votată la 4 Februarie guvernul ungueresc ti dase concesiuinea așa numitei *luterie de clasă.*

Conform contractului dintre guvernul maghiar și această bancă, statul avea să primească un milion 200.000 fl. pe an în schimbul multor avantajii acordate societății alsaciane.

Între amănuntele ce se publică despre falimentul acestei bănci, se spune între altele că banca deja pe la mijlocul anului trecut era gata de faliment, ear' *directia știa acest lucru.* Contractul cu guvernul ungueresc era deci un fel de mijloc de scăpare. Guvernul ungueresc, așa se vorbește pe aici, a primit ofertul pentru-că i-s'au pus la dispoziție bani să plătească... *alegerile.*

Supărarea cea mai mare o simulează însă patrioții din cauza alegerii ce se va face luni în suburbiul „*Erzsébet*“, unde peste 1500 alegători susțin candidatura lui *Morzszanyi*.

Contra-candidat este *Braun*, un ovreu care în discursul-program zice că luptă pentru triumful... cinstei (?)...

Au ajuns Ovreei să repare onoarea nesocotită de Ungurii neaoși.

Câtă decadență între „patrioți“.

Se zice de altfel că pe sub mână guvernul spriginește candidatura lui *Morzszanyi*. Dovadă și funcționarii mulți cari figurează în comitetul electoral.

Eată de ce opoziția face mai ales scandal.

Amicii păcii

și

PRINCIPATUL (?) ROMÂNIEI.

Ministrul de externe al României a primit din partea comisiunii biuroului internațional al păcii, următoarea adresă:

Excelenței Sale

Domnului ministru al afacerilor străine al Principatului României

București.

Ingrijite popoarele Europei își întorc privirile spre Orient, de unde poate să izbucnească pentru ele, dintr-o zi în alta, războiul adevărat devastarea și ruina.

Incertitudinea puse în îndeplinirea reformelor făgăduite, temerea pentru viitor, în sinul populațiilor amărâte, au provocat, în insula Creta, o stare anarhică în contra căreia Grecia de o parte, cele 6 mari Puteri ale Europei de alta, s'au crezut datorate de a opune două intervenții armate.

Această stare de lucruri, plină de amenințări pentru pacea Europei, se înăsprește din zi în zi și sângele curge, focul distruge satele și ura își urmează opera blestemată.

Nu avem de gând să ne rostim asupra actelor cărora se datorează greutățile pline de temere ale situației actuale. Aceste greutăți isvoresc, mai întâiu de toate, din lipsa unor reguli recunoscute de dreptul internațional, cari să țină seamă de aspirațiile popoarelor către dreptate, în raporturile dintre ele. Națiunile și-au solidarizat interesele și, mai mult ca totdeauna, resimt temerea nesiguranței pentru prezent și pentru viitor.

Preocupați de pericolele cari sunt urmarea acestei nesiguranțe, amicii Păcii au afirmat, în Congresele lor anuale, principiile viitorului drept al popoarelor, principii cari pot și trebuie să fie aplicate la toate neînțelegerile internaționale pentru a le rezolva pe cale pacifică.

Doi din aceste principii: *condamnarea războaielor de cucerire și recunoașterea dreptului popoarelor de a dispune de ele înși-le*, își au o aplicare directă în gravele complicații actuale.

Acest drept inalienabil, imprescriptibil, îl reclamăm noi în numele opiniei publice din Europa întreagă, în favoarea cretanilor, cari trebuie să poată dispune, în mod liber, de destinele lor, mai ales în fața neputinței în care se găsește guvernul otoman de a menține ordinea în sinul populațiilor sale. Suntem pe deplin convinși că singurul mijloc de a preîntîmpina primejdiile situației prezente este de a chema poporul

Cretei să se rostească asupra destinelor sale viitoare printr'un plebiscit făcut în condițiuni de independență absolută.

Conjurăm pe Excelența voastră de a pune înalta sa influență în serviciul acestei opere de dreptate și de pacificare. Această soluțiune pacifică, adusă la îndeplinire prin concursul său, va servi drept far luminos pentru a îndepărta pentru totdeauna, prin aplicarea sinceră a unui mare principiu de drept viitor al popoarelor, groaznicul pericol al naufragiului civilizației europene.

Ne folosim, d-le ministru, de această împrejurare pentru a prezenta Excelenței voastre asigurarea înalte și respectuoasei noastre considerațiuni.

În numele Comisiunii biuroului internațional al Păcii, reprezentat prin delegații sei din Germania, Anglia, Austria, Belgia, Danemarca, Franca, Italia, România*) și Elveția.

Berna, 6 Martie 1897.

(ss) președinte, *Frederik Baier*.

(ss) secretar *Elic Ducommun*.

Acești oameni, serie „*Voința Națională*“, cari au pretenția să trateze prin arbitragiu chestiunile cari amenință pacea lumii, nici nu știu care din state e principat, care e regat și care e imperiu.

Din România.

Crisa ministerială.

Privitor la crisa ministerială din București „*Voința Națională*“ de ieri scrie:

În urma situației create guvernului prin demisiunea dlui ministru de finanțe, G. Cantacuzino, și dlui ministru de externe C. I. Stoicescu, dl președinte al consiliului P. S. Aurelian, a convocat pentru aseară la senat majoritățile din corpurile legiuitoare.

Discursul rostit de dl G. Cantacuzino a produs o impresiune adâncă, o însuflețire generală și a fost unanim aprobat. Părțile esențiale din acest magistral discurs au fost subliniate de așa aplause, încât nici o nedumerire nu mai poate începea.

Domnii vicepreședinți ai Camerei, M. Pherechide și G. Nacu, au felicitat pe dl Cantacuzino, care, prin demisiunea d-sale, a provocat lămurirea unei situații ce nu mai putea dăinui.

*) România este reprezentată la acest congres prin dl N. Fleva.

Discuțiunea a atins o așa înălțime, încât după această întrunire, care a lăsat în mintea tuturor o amintire neștearsă și care de sigur a fost hotărâtoare pentru mersul lucrurilor și pentru viitorul partidului național liberal, aproape toți cei prezenți se simțeau cuprinși de un îmbucurător entuziasm, văzând calea ce se deschisese partidului.

Cel din urmă dintre oratori dl deputat C. Dimitrescu-Iași, amintind timpurile grele din timpurile eroice din timpurile lui Ioan Brătianu, a indicat dlui președinte al consiliului — după ce și domnii Nacu și Pherechide fuseseră, în explicațiunile lor, de o claritate și o precizie remarcabilă — cum trebuie să procedeze, cu cine trebuie să se pună de acord, pentru a rezolva criza după dorința manifestată, cu atâta vioiciune, de majoritățile Corpurilor Legiuitoare.

În cursul discuțiilor urmate, dl președinte al consiliului, P. S. Aurelian, a recunoscut, împreună cu majoritățile, că un guvern național-liberal, care n'ar fi sprijinit de șeful partidului, dl D. A. Sturdza, n'ar putea sta nici 24 de ore pe banca ministerială.

† Al. Lahovari.

„*Epoca*“ serie, că partidul conservator a ales un comitet care să se ocupe de funerariile defunctului Al. Lahovary și a desemnat pe dnii Gr. Cantacuzino, și general Manu să meargă până la T. Severin să primească rămășițele ilustrului om de stat.

S'a hotărât d'asemeni să se ridice o statuă, pentru care scop s'a și ales un comitet.

Ceremonia funebră se va face în Biserica-Albă, pe Calea Victoriei.

Alegerile din Austria.

Deși nu se cunoaște încă rezultatul definitiv al alegerilor pentru Reichsrath, sigur este însă că „liberalismul“ ovreiesc a fost nimicit; au triumfat pe toată linia *partidele creștine*, de toate nuanțele și *partidele naționale*.

Eată un tablou al alegerilor de până acum:

Clericali	37
Creștini socialiști	17
Clerical ceh	1
„italian	5
Partid popular german	26
Sloveni	16
Români	5

Toate se pot apoi explica ca simple neînțelegeri.

Se va duce la primărie, va mărturisii cine e și pe urmă va duce o viață familiară ca în trecut.

Gara de Nord din Paris era plină de lume, un tumult sgomotos, când călătorii s'au dat jos din tren, s'a produs o însuflețire nebună: pălăriile se mișeau în aer și gurile deschise mari, se părea că strigă un singur nume; Damour se cutremură. Nu înțelegea ce se petrece. Își închipuia că mulțimea asta a venit pentru întimpinarea lui. Mai târziu pricepu pe cine aclamează. Cu acelaș tren sosise un comunard faimos, care fusese expulsat, și poporul îi făcea ovațiuni.

Damour îl văzu când se depărta, se îngărase mult, era cu fața zimbitoare și ochii plini de lacrimi de emoție. Când se așeză în birje, mulțimea vrea să deshamecarii. Oamenii se îmbulzeau fără rost, convoiul intră în strada Lafayette și printre marea de capete se mai vedea birja ce înainta încet, ca un car de triumf. Damour însă împius încoace și încolo de mulțime, abia putu eși la bulevardul exterior. Pe el nimeni nu-l băga în seamă. Își aduse aminte de Versailles, de corabia prizonierilor, de Noumea și de toate suferințele și erupse într'un hohot de plâns amar.

Croați	8
Serbi	2
Proprietari feudali	3
Centru feudal	3
Proprietari constituționali	4
Poloni	37
Rutenii	11
Cehi tineri	55
Ceh radical	1
Ceh agrar	1
Poloni populari	3
Progresiști germani	32
Liberali italieni	7
Social democrați	14
Partidul Stoialovsky	6
Partidul Schönerer	3

Alegerile de Sâmbătă din Viena s'au terminat cu victoria antisemiților.

Faimosul Kronawetter, cel care-i apăra pe Unguri în contra „calomniei naționalităților“ a căzut cu rușine.

Între *antisemiții aleși* aici, sunt prințul Lichtenstein, Schneider și Schlessinger, cari la 1892 au simpatizat cu Românii memorandiști. Primarul Strobach a fost ales (în Margarethen) cu 2996 voturi contra 520 date „liberalului“ Katschinka. Social-democratul Kronawetter, cu tot ajutorul primit dela „liberali“, n'a intrunit nici el de cât 1400 voturi contra 6900 date lui Schneider.

În această zi antisemiții au câștigat 9 mandate, rămânând în balotagiu pentru 5 mandate.

Din Bihor.

(Spre orientare Românilor de bine ai cercului notopretorial Beiuș.)

Oradea-Mare, 8/20 Martie.

Correspondentul din Beiuș relativ la alegerile comonale s'evlășite de fibirul Beliczay, va face lucru înțelept dacă va orienta inteligența română din cercul Beiuș asupra celor-ce se s'evlășesc acolo în genere, dar în special în notariatul Ursad și Buntești.

Fibirul se folosește de *neștiința primarilor comenali* în înțelegere cu adjuncții notariali, cu notarii ba și cu unii clerici și preoți români ort., și-și fabrică la atestate oficioase de moralitate, purtare exemplară și alte fapte bune; și cu aceste atestate dorește și tinde a se spăla de murdăriile ce le-a îndeplinit și cari au fost date publicității în „*Tribuna Poporului*“.

Notariatul Buntești e vacant și dacă poporul se va lăsa să-i aleagă notar Flei-

Jacques Damour.

— Novellă —

De

Emil Zola.

(Urmare).

Vieța lui pribeagă, aici deveni o serie de aventuri strani și totodată comune. Trecea peste toate miseriile și foarte adevărate de peste un noroc de necrezut. În vre-o trei rânduri a crezut că a pus deja mâna pe suta de mii de franci.

Dar' banii nu voiau să rămână la el; aci îl furau, aci îi risipea el, făcând încercări de câștig.

A suferit mult, a lucrat mult și sfârșitul a fost că rămase fără cămașe. Rătăcind prin lumea întreagă, soarta îl aruncă în Anglia.

De aici ajunse la Bruxelles ear' mai târziu la hotarele Franciei. Nu se gândea însă să se întoarcă acasă.

De când ajunsese în America nu i-a mai scris Felicie.

La trei scrisori nu căpătase răspuns. Își închipuia trei posibilități: sau i-se desfac epistolele, sau soția lui a murit, sau s'a mu-

tat din Paris. După un an mai făcu o încercare zadarnică.

Pentru ca să nu se tradeze în cazul când i-s'ar deschide scrisorile, îi scrisese sub pseudonim, despre lucruri imaginare; credea că soția lui îi va cunoaște slova și îl va pricepe.

După o tăcere absolută însă, încetul cu încetul începu să vite.

Și de altminteri el era mort, nu mai are pe nimeni. Aproape un an a lucrat în mine de cărbuni, fără să vadă soarele; mânca, bea și nu mai avea altă dorință.

Într'o seară auzi în cărcimă, că s'a votat amnestia generală și că se vor întoarce acasă și comunarzii. Această veste îl deșteptă din letargie. I-se aprinse dorul, să plece cu ceilalți să vadă strada unde a stat odată.

La început a fost numai o pornire instinctivă. Dar' în vagon îl cuprinse o adevărată iritație.

Își aduse aminte, că acum se poate arăta și el la lumina zilei și se poate întoarce la soția și fata lui.

Înima i-se umplu de speranță: era liber își poate căuta soția și fata și era în credință că le va găsi în vechia lor locuință din str. Envierges, par'că l'ar și aștepta cu masa întinsă.

Afară însă pe bulevardele laterale fu cuprins de însuflețire. Uită totul. I-se părea par'că numai adinea-ori umbra prin oraș pentru lucru și pe urmă se întorcea liniștit acasă în strada Envierge. Cei zece ani din viață i-se înfășură atât de complet și totuși tulburi, par'că i-ar fi avut la spate. Cu toate acestea, văzu cu surprindere, că multe lucruri nu mai sunt ca în trecut, când mergea liniștit către casă.

Bulevardele laterale, erau mai late: se opria din când în când, cetia numele stradelor și se mira că sunt tot tablele vechi. Nu se bucura că poate călca din nou pe pământul demult corat.

Sufletul îi era plin de sentimentalism și de presimțiri îndoelnice. Cu cât se apropia de Str. Envierges, se emoționa mai mult. Picioarele i-se mușcă, i-ar fi plăcut să nu meargă mai departe; par'că l'ar fi așteptat o mare nenorocire. La ce s'a și întors? Și ce va face acasă?

În trei rânduri a trecut pe lângă casă în Str. Envierges, fără să îndrăznească a intra. Nu mai era peste drum prăvălia de cărbuni; în locul ei era o neguțătorie de poame și femeea ce sta pe prag se părea atât de fericită și mulțumită, că Damour nu cuteză să-i adreseze întrebări, cum avuse intenția. Crezui, că e mai bine, să le afle toate deodată și se îndreptă spre portar.

ber, Weinberger, Grünstein Hajnal et al. responsabilii vor fi inteligenții români în acele notariate pe cum și beiușenii cari asemenea cunosc impregiurările.

Dacă Ales, Gavra adjunctul notarial ales, biolog absolut și membru a congregațiunii comitatense crede că va fi urmaș al lui Boiez Aron — repausat de curând — să reflecteze, dacă are în toate 8 comunele oameni aderenți din inimă atunci să reflecteze la notariat, dar' nu cred să aibă înșiși.

Mi-e teamă că în scurt timp vor sosi declarații — poate că deja sunt la redacție la „Tribuna Poporului“ în favorul lui Beliczay și mi-e teamă că vor fi subscribe și de dl Gavra, ba poate și de alți preoți.

Bihorenilor! când veți trezi, nu vedeți că inteligenții voștri mare parte cobetează cu stăpânirea, și împreună lăsați poporul în întunec, de ale voastre școale nu se interesează guvernul, le lasă în pace și doarmă somnul vecinice, vedeți doar' că guvernul vră să statifice școlile unde este progres — prin comitatul Aradului mai cu seamă, — dar' nu la voi, ale voastre le lasă confesionale că acolo's moarte și nici voi dar' nici străinii nu le mișcă. Statificarea școalelor și ajutoarele se înțeleg așa, că de va fi învățător bun îl suspendăm și amovăm, ear' de trage pe struna guvernului și e bun „hazafi“ atunci corăspunde.

Nu lăsați nici la Ursad nici la Buntești să-și joace rolul Beliczay la alegeri de notari. Preoți ca Ilie, Moga, Horgea, Corbu Terebențiu, A. Popa, etc. fi-ți la înălțimea chemării și nu comite-ți sacrilegii, lăsându-vă amăgiți de cei dela putere prin fâgădueli deșerte, că domnii trec, se duc, se perondează dar' poporul băstinaș rămâne, și grigiți că poporul răbduriu — în special din acele părți — să nu se afe că l'ați dus pe ghiată, sau că-l lăsați prin lăncetala voastră prada altora, că de nu vi-se va ajunge din sinelele abiciului, apoi se știți că este și toporiște.

Sentinela din Bihor.

Condamnări cu grămada.

Sâmbătă părintele Emanuel Beza, preot în Zlagna, a fost osândit de către tribunalul din Sibiu la 25 fl. amendă eventual 5 zile arest pentru-că la o nuntă din Poiana, unde fusese învățător, ar fi „preamărit“ pe martiri.

Denunțatori au fost gendarmii, ear' martori doi români netrebncii.

De câte-ori a trecut pe lângă șirul de salcâmi, pentru a bate în geam.

— Aici stă dna Damour?

— Nu stă aici... n'o cunosc.

Damour înmărmurî. Portăreasa nu mai era femeea grasă, de demult, o înlocuise una mică, guralivă, care se uita la el cu îndoială.

— Damour ședea îndărăt în curte, zise el din nou.

— Acum zece ani! strigă portăreasa. Multă apă a trecut de atunci pe Sena!... Noi stătem numai din Ianuarie aici.

— Dna Damour nu 'și-a lăsat adresa?

— N'a lăsat nimic. Nici n'am auzit de numele ei.

Și fiindcă el tot insistă cu întrebările, portăreasa se supără și-l amenință că-l va chema pe bărbatul ei.

— Ei, isprăvește odată cu spionagiul, zise ea!...

Jacques Damour, se roși și gângăvind ceva, se dete la o parte, rușinându-se de hainele sale rupte și murdare. Mai rățaci, cu capul plecat, pe strade și se întoarse eară, nu-l lăsa inima să se despartă așa ușor de vechia lui vatră. Ar fi fost ultimul rămas bun, și acest gând îi sfășia

Sentața a dat-o judele de tribunal Bădău, de naștere Român din Poplaca.

Și mai caracteristic a fost procesul altor 11 Români din Munții-Apus-ni, pe cari tribunalul din Alba-Iulia 'i-a condamnat pentru-că la 27 Iulie 1894 au primit cu iubire pe Ior Bănuțiu, răposatul preot din B. Șasa, care se întoarse atunci dela temnița din Cluj.

Acușații osândiți sunt:

Virgil Todescu, doctorand în medicină, Gr. Șima, preot, Aurel Danciu, proprietar, Ioan David și G. David candidați de adv. N. Baieșan, preot, I. Naicu și Simeon Dandea (care robește la M.-Oșorhei), Elena, Sofia și Teresia David.

Intre martori erau și toți lăutarii din „banda lui Ghiuț“.

Caracteristic e, că apărător n'au avut. Domnii advocați români din Alba-Iulia atât de puțin se interesează de asemenea afaceri?

Bărbații au fost osândiți la câte 8—30 zile arest ordinar, ear' damele la câte 50 fl.

În același timp se vestește că făcând apel la Tabla în contra sentinței prin care fusese osândit la un an temniță de stat și 450 fl. amendă, osândă pe care tabla o redusesse la 3 luni arest, acum în urma apelațiunii la Curie, d. Aurel Ciato, student universitar, a fost osândit la 6 luni temniță.

Curia a dres, să vede, ce a stricat Tabla.

Fac bună educație „patriotică“ magistrații maghiari!

NOUȚĂȚI

Arad, 22 Martie st. n. 1897.

Monarhi la manevrele din Ungaria. Se vestește din Viena, că la manevrele ce se vor ține anul acesta în Ungaria, vor fi de față trei monarhi, între cari și Împăratul Germaniei. Ceiași monarhi se dă cu socoteala că vor fi regele Carol și regele Saxoniei.

Conferențe publice și teatru românesc. În Brașov se va ține în fiecare Duminecă din postul Paștilor un ciclu de conferențe publice în sala gimnasiului român. Prima conferență a ținut-o dl profesor I. Popea, vorbind cu mare însuflețire despre toate bogățiile și aptitudinile culturale, cu care

inima. Spera, că se vor îndura de el și-l vor îndruma. Se uită la geam, examină prăvăliile, ca să se poată orienta; dar' abuzicerea locuințelor în acest cartier al sârărilor, e zilnică; și în zece ani cine știe câți chiriași se vor fi schimbat. Mai are și precauțiune și rușine, spaima fiarelor urmărite, ceea ce-l face să se cutremure la gândul, că l'ar pute recunoaște. Ajungând până la sfârșitul stradei, întâlni și fețe cunoscute; văzu pe femeea din trafică, pe băcanul, pe spălătoreasa și pe brutăreasa dela care tērguise odinioară. Se învîrti ca un sferț de cias în jurul prăvăliilor, neștiind la care ușe se bată. Era în mare luptă sufletească, așa, că-l trecură mii de nădușeli. În sfârșit se hotărî să se adreseze la brutăreasa, la această femeie somnoroasă, care totdeauna pără scoasă din sacul cu făină. Brutăreasa îl privi fără să se miște de lângă casa cu bani. Se înțelege, 'nu-l recunosc pe pleșuvul cu fața arsă de soare, a cărui barba crescuse până la ochi. Faptul acesta îl încuragiă pe Damour, cumpără o franzelă și îndrăsnî să întrebe:

— Nu cumpără oare de aici o damă cu o fetiță?... anume Damour?

(Va urma.)

este înzestrat poporul românesc. A doua conferență a ținut-o Duminecă în 9 Martie, d-șoara Bogdan despre „Ideea emancipării femeii dezvoltată prin educațiune.“ — Tot acolo se fac pregătiri pentru arangiarea unei reprezentanții teatrale.

Din Brașov ni-se scrie, și noi înregistram cu plăcere că venerabilul și tuturora iubitul dl Diamandi Manole, care fusese cât-va timp indispus cu sănătatea, acum merge spre bine. Am dori să se simtă atât de voinic, încât să între eară în lupta noțională, pe al cărei teren zău, se simte lipsa bătrânilor cu inimă, cumpăt și forță tinerească.

Se caută un dirigent de cor pentru Reuniunea română de cântări din Bistrița, care să fie în stare a instrua un cor mixt vocal. Acei dintre domni, cari ar dori a se angaja să dirigeze acest cor sunt rugați a se adresa în scris la președintele reuniunii, dl Dr. George Liaul în Bistrița (Beszterceze, Transilvania.)

Foc mare a fost Sâmbătă noaptea în Arad. Pe la 11 ore s'a aprins adevărată fabrică de vagoane, și cu tot ajutorul dat chiar și de miliție, o parte mare din magazine au ars cu desăvîrșire. Focul era mare îndeosebi la magazinele pline cu material de lemn. Pagubele sînt mari. Se zice, că focul a fost pus!

Procesul otrăvitoarelor. Se debate deja de patru zile, și totuși public imens dă asalt la sala de pertractare din H.-M.-Vasărhely; la 20 c. s'au făcut confronțările privitoare la a treia otrăvire. Acusata Csordás Nagy Lidi, după ce două zile a recunoscut că ea a otrăvit pe maică-sa, a treia zi a tăgăduit. După-ce procurorul însă și presidentul au obosit-o cu întrebări și au conjurat-o să spună adevărul, căci zadarnic ar mai tăgădui, a început să plângă și să povestească cum Jager Mari 'i-a zis: „Ce-o mai țini la casă, e bătrână mama ta; îți dau niște prafuri și o scapi și de boală și de bătrânețe!“... „Și d-ta 'i-ai dat acele prafuri?“ o întrebă repede procurorul. Acusata aproape inconștient, răspunde: „Da“... În sală un murmur se aude. Toți ascultă cu groază amănuntele; bătrânei Jager Mari 'i-a dat 3 fl. pentru otravă... Aceasta, confronțată, tăgăduiește însă și începe a se jura că nici măcar n'a vorbit cu Csordás Lidi... „Gândește-te la Dumnezeu, și mărturisește că în viața ta un singur ban nu mi-ai dat ear' eu ți-am dat numai niște doctorii de casă, să ajuți mamei tale bolnave“, zice cu voce ascuțită și falsă criminala Jager Mari. Ear' când membrii tribunalului o zăpăcesc cu întrebări, ea zice: „Dumnezeu, vă poate răspunde la toți, mai ales când vorbiți de toate... Și apoi de ce aș vorbi, când și așa bat toaca la urechia surdului!“ Presidentul a îndrumat-o la ordine. Când presidentul 'i-a spus, că cată, Csordás Lidi a mărturisit adevărul, ea spune: „Annak hunczut a lelke nincs lstenet!“ („Femeea aceeaare suflet necurat, n'are Dumnezeu!“)... Rar s'a văzut o criminală mai cinică și mai ticăloasă ca această bătrână.

S'au mai ascultat și doi martori.

Bibliografie. Primim No. 12 al „Foi pentru toți“ sub direcțiunea D-lui Dumitru Stăncescu, foaie literală și științifică pentru familie (format mere, 8 pagini, 15 bani numărul); această revistă, având un tipar elegant, coprinde o materie interesantă și variată, între altele o poezie inedită de V. Alecsandri intitulată „Balada Bardului Dac“, precum și frumosul roman: „Romanul unui Calugăr“.

Ilustrațiuni: G. Goșbuc și Independența României, (schită alegorică de M. Simonidi). Acest număr este însoțit de un supliment care conține lista premiilor eșite la sorți precum și alte importante premii ce se oferă abonaților pe viitor. Se trimite gratis un număr de probă ori-cui cere la administrație, Pasagiul Român 12, București.

— În curând va apare: „Parapleul Sântului Petru“, novelă după C. Mikszáth de Ioan Nițu Pop. Aceasta novelă e una dintre cele mai interesante scrieri ale timpului modern. Scrierile lui Mikszáth sunt traduse și cetite și la francezi, germani și englezi. Atragem atențiunea P. T. public aspra acestei frumoase scrieri beletristice. Opul se va estinde pe circa 12 coale, hârtie fină, tipar și format plăcut și elegant. Pentru cei ce abonează în iute și direct va costa numai 60 cr. (pentru România 2 lei) cu porto cu tot. A se adresa la administrația ziarului „Dreptatea“ în Timișoara (Ungaria), ori la subscrisul Iacob Nicolescu, colaborator la „Dreptatea“.

Învitare la abonament

Deschidem prin aceasta abonament pe al doilea trimestru la

„TRIBUNA POPORULUI“

Condițiunile de abonament, însemnate și în fruntea foii, sunt cele următoare:

În Monarchie:

Pe un an	fl. 10.—
Pe 1/2 an	„ 5.—
Pe 1/4 an	„ 2.50
Pe o lună	„ 1.—

Pentru România și străinătate:

Pe un an franci 40.—

NUMERII DE DUMINECA

pot fi abonați deosebit, ca foaie pentru popor, cu 1 fl. 50 cr. pe an, având o întindere de 8 pagine: cele 4 pagine ale foii de zi, plus un adaus poporal de 4 pagine.

Domnii cari se abonează la foaia de zi cu 10 fl. pe an, nu au să mai plătească nimic pentru adausul poporal dela numărul de Dumineca.

Administrația

„TRIBUNA POPORULUI“.

ULTIME ȘTIRI

Blocarea Cretei.

Atena, 22 Martie.

Blocarea s'a început asupra tuturor porturilor din Creta.

Sunt 110 vase mari de războiu cari duc la îndeplinire blocarea.

Colonelul Vassos 'și-a retras trupele spre munți și a dat proclamație ca populațiunea să rămână credincioasă regelui Greciei.

Salonik, 22 Martie.

La hotarele Tesaliei se află față în față 80.000 soldați Turci și 25.000 Greci.

Viena, 22 Martie.

Baronul Giessl, atașat militar, care a fost în insula Creta ca comisar trimis imediat după ce a izbucnit revoluția, — spune că insurgenții au o forță de 40.000 oameni, ear' pentru supunerea lor ar trebui cel puțin 90.000 soldați de ai marilor puteri.

Atena, 22 Martie.

Primind invitarea admiralului italian Canevaro, patru dintre șefii insurgenților s'au dus pe vasul italian, unde li-s'a pus în vedere că vor primi autonomia. Ei însă au declarat că singura deslegare ce-i poate mulțumi, e ca Creta să fie anexată către Grecia.

Redactor responsabil: Ioan Russu Șirianu.

„DETUNATA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII ÎN BUCIUM

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „Detunata“ societate pe acții în Bucium prin aceasta se invită conform §-lui 18 din statute la a

II-a adunare generală ordinară,

care se va ținea în Bucium la 8 Aprilie n. 1897, la 10 ore înainte de amiază în localul institutului.

O B I E C T E L E :

1. În sensul §-lui 29 al statutelor emiterea unei comisii de 3 membri pentru constatarea acțiunilor depuse din partea acționarilor. 2. Raportul direcțiunii despre rezultatul gestiunii anului expirat. 3. Raportul comitetului de supraveghere. 4. Deciderea asupra distribuirii profitului curat. 5. Eixarea prețului biletelor de prezență pentru membrii direcțiunii. 6. Alegerea alor 3 membri în direcțiune.	7. Alegerea comitetului de supraveghere pe un period de 3 ani. 8. Propuneri din partea direcțiunii sau a comitetului de supraveghere. 9. Schimbarea §-lui 38 din statute. 10. Exmiterea alor doi acționari pentru verificarea procesului verbal.

Domnii acționari cari doresc a participa la adunarea generală în persoană sau prin plenipotențiați în sensul §-lui 19 al statutelor sînt rugați a-și depune acțiunile eventual dovezile de plenipotență la cassa institutului cel puțin cu 24 ore înainte de adunarea generală.

Bucium, in 13 Martie 1897.

Direcțiunea institutului.

Contul Bilanțului.

Folio maies-trului	ACTIVE:			Folio maies-trului	PASSIVE:		
1	Cassa	3.461	69	2	Capital	30.000	—
6	Împrumuturi Hipot.	8.868	33	11	Reescompt	19.956	—
7	Credite personale	2.100	—	18	Depuneri	39.274	97
11	Escompt	80.829	04	19	Intere transitoare anticip	1.853	01
14	Mobiliar 751 fl. 10 cr.			25	Fond de rezervă	1.298	30
	amortisare de 10% 75 fl. 11 „	675	99	30	Pro diversi	135	69
28	Effecte	255	—		Profit net	3.672	08
		96.190	05			96.190	05

Contul Profitului și perderilor

Folio maies-trului	EȘITE:			Folio maies-trului	ÎNTRATE:		
14	Mobiliar	75	11	3	Spese de fondare	5	50
15	Porto	27	71	4	Interese la Escompt	3,653	65
16	Interese la depuneri	1.356	91	5	Provisiuni	1,369	49
17	Salare	526	38	8	Competență de scris	758	98
22	Spese	468	27	9	Înterese la împrumuturi hip.	995	55
23	Cotribuție	3	26	10	Interese la credite personale	143	87
26	Competență de timbru	167	32	24	Provocări	101	45
29	Interese la Fondul de rezervă	31	45				
	Profit net	3,672	08				
		6.328	49			6.328	49

Bucium, 31 Decembrie 1896.

Aurelian Danciu m. p.,
director executiv.

Nicolae David m. p.,
cassar.

Alexandru F. Negruțiu m. p.,
comptabil.

MEMBRII DIRECȚIUNII:

Alexandru Danciu m. p. Alexandru Macaveiu m. p. Petru Achim m. p. Ioan G. Macaveiu m. p. Petru Popovici m. p. Ioan Macaveiu m. p.

Subsemnatul comitet am examinat contul prezent al bilanțului precum și cel al profitului și perderilor și confrontându-le cu registrele principale și auxiliare ale societății le-am găsit în consonanță cu acelea, și exact.

Bucium, la 13 Martie 1897.

COMITETUL DE SUPRAVEGHERE

Dr. Vasile Fodor m. p.

Alexandru Macaveiu m. p.

T. Faur m. p.